

## Preventie- en handhavingsplan alcohol 2023 – 2026

### SAMENVATTING

Een gezonde leefstijl is van belang. Het versterkt het immuunsysteem en vergroot de kwaliteit van leven. Een gezonde leefstijl is afhankelijk van veel verschillende factoren. Alcoholgebruik is een van deze factoren. Wil je een gezonde leefstijl bevorderen dan is een brede aanpak over domeinen heen van belang. In dit preventie- en handhavingsplan ligt de focus op alcoholpreventie bij jongeren en jongvolwassenen tot 24 jaar. In onder andere het sportakkoord en Samen voor Ryan kijken we ook naar andere factoren zoals overgewicht, mentale gezondheid en fysieke leefomgeving. Ook in het lokale gezondheidsbeleid wat momenteel wordt voorbereid kijken we naar meerdere leefstijl- en gezondheidsfactoren.

De leeftijd waarop jongeren alcohol mogen kopen of in hun bezit mogen hebben is wettelijk vastgesteld op 18 jaar. Toch blijkt dat veel jongeren al ruim voor hun 18e jaar alcohol drinken. Er is er een groot verschil tussen alcoholgebruik van jongeren in klas 2 en klas 4. Veel jongeren beginnen dus waarschijnlijk met alcohol drinken in de leeftijd van 14 en 15 jaar. Alcoholgebruik op jonge leeftijd brengt verschillende risico's met zich mee. Bijvoorbeeld verstoring in de hersenontwikkeling, minder goede prestaties, risicovol gedrag en alcoholvergiftiging.

Jongeren drinken niet alleen op jonge leeftijd, als zij drinken doen zij dit ook gelijk in grotere hoeveelheden. Het percentage binge-drinkers in Steenwijkerland is hoger dan in de regio en ook meer jongeren uit Steenwijkerland zijn ooit dronken of aangeschoten geweest dan leeftijdsgenoten uit de regio. Opvallend is dat meer ouders in Steenwijkerland het goed vinden als hun kinderen alcohol drinken dan ouders in de regio. De tolerantie van ouders neemt sterk toe naarmate het kind ouder wordt (verschil klas 2 en 4). Ook blijkt dat meer ouders in de in de regio alcohol afraden of tegen hun kinderen zeggen dat zij minder moeten drinken dan ouders in Steenwijkerland.

We hebben als gemeente verschillende doelstellingen opgesteld om alcoholgebruik onder jongeren te verminderen, namelijk:

- Bewustwording van de gevolgen van alcoholgebruik bij jongeren en hun ouders/verzorgers;
- Afname van tolerantie bij ouders rondom alcoholgebruik bij kinderen onder de 18 jaar;
- Afname van alcoholgebruik bij kinderen onder de 18 jaar;
- Afname (openbaar)dronkenschap (met name tijdens uitgangsavonden in het publieke domein).

Om deze doelstellingen te behalen zijn in hoofdstuk 4 verschillende concrete acties beschreven die de gemeente in samenwerking met verschillende partijen uitvoert. Deze acties zijn in lijn met eerdere activiteiten en richten zich op zowel jongeren als hun ouders/verzorgers.

### ALGEMENE INLEIDING

Gemeenten zijn verplicht om een preventie- en handhavingsplan alcohol te maken. Dit staat in de Alcoholwet (voorheen Drank- en Horecawet). Eén van de voornaamste doelen van de Alcoholwet is het beschermen van onze jongeren tegen de schadelijke effecten van alcohol op de gezondheid en veiligheid.

Dit preventie- en handhavingsplan richt zich op jongeren en jongvolwassenen tot 24 jaar. Het accent van dit plan ligt op de groep kinderen onder de 18 jaar. Toezicht op de naleving van de leeftijdsgrens is een belangrijke prioriteit binnen het preventie- en handhavingsbeleid. Om alcoholgebruik onder jongeren succesvol aan te pakken, is een integrale aanpak nodig. Alcoholgebruik is altijd het resultaat van een combinatie van persoon, de sociale omgeving, het aanbod en het overheidsbeleid. Het meest succesvol zijn strategieën die vooral de omgeving van de drinker beïnvloeden. Bij jonge drinkers zijn dit met name de ouders, scholen en alcoholverstrekkers. Daarom brengen we in dit plan ook het alcoholgebruik onder volwassenen en ouderen in beeld. Zien drinken doet namelijk drinken. Ook besteden we aandacht aan de houding van ouders ten aanzien van alcoholgebruik.

In het preventie- en handhavingsplan 2023 tot en met 2026 schetsen we de situatie in Steenwijkerland, beschrijven we onze doelstellingen, welke acties worden ondernomen om alcoholgebruik te voorkomen, op welke manier we het handhavingsbeleid gaan uitvoeren en welke resultaten we willen behalen. Het plan bestaat uit een preventiedeel en een handhavingsdeel.

### PREVENTIE DEEL

## HOOFDSTUK 1: WAAROM ALCOHOLPREVENTIE?

### 1.1. Inleiding

De afgelopen jaren krijgen verschillende wetenschappelijke inzichten op het gebied van gezondheid steeds meer aandacht van zorgprofessionals, beleidsmedewerkers en bestuurders. Zoals de invloed van leefstijl op (latere) aandoeningen. Roken, overgewicht en (problematisch) alcoholgebruik veroorzaken (van leefstijlfactoren) veruit de grootste ziektelast in Nederland. Een gezonde leefstijl is van belang. Het versterkt het immuunsysteem en vergroot de kwaliteit van leven. Dat begint al vroeg. Een kind dat gezond opgroeit heeft meer kansen om zich fysiek, mentaal en sociaal beter te ontwikkelen. Een brede aanpak over domeinen heen helpt om gezondheidsachterstanden te verkleinen. Preventie is daarin een belangrijk onderdeel. Echter preventie is afhankelijk van veel verschillende factoren. Ondanks dat de resultaten van preventie niet altijd snel zichtbaar zijn, is het belangrijk om hierop in te steken.

### 1.2 Gevolgen alcohol

Genotsmiddelen hebben een aangename, stimulerende of bewustzijns veranderende werking. Het genot van het middel zit in het effect dat het middel je geeft. Je stemming, gevoel en denken kunnen bijvoorbeeld veranderen. Het risico van bijvoorbeeld alcohol is dat iemand het genotsmiddel nodig heeft om zich prettig te voelen en verslaafd kan raken. Het gebruik van alcohol heeft effecten op de langere termijn. Veel drinken op jonge leeftijd verhoogt de kans op drankproblemen en alcoholafhankelijkheid op latere leeftijd. Drankproblemen hebben gezondheidsschade op korte en langere termijn als gevolg. Ook sociale problemen komen vaak voor. Bijvoorbeeld problemen binnen het gezin of op het werk. Voor jongeren spelen daarnaast ook nog een aantal specifieke risico's: verstoring in de hersenontwikkeling, minder goede prestaties, risicovol gedrag en alcoholvergiftiging.

#### *Verstoring in de hersenontwikkeling*

De hersenen van jongeren zijn volop in ontwikkeling tot ongeveer het 24e levensjaar. Alcohol verstoort de ontwikkeling op de meest kwetsbare plek in de hersenen. Alcohol kan (blijvend) invloed hebben op het karakter, gedrag en cognitieve vermogen van een jongere.

#### *Minder goede prestaties*

Alcohol zorgt onder andere voor concentratieproblemen. Jongeren kunnen daarnaast ook bijvoorbeeld moeite krijgen met plannen. Dit kan invloed hebben op de school-, studie, en werkprestaties. Dit gaat vaak gepaard met (veel) verzuim.

#### *Risicovol gedrag*

Onder invloed van alcohol durven jongeren meer en doen ze eerder dingen die ze zonder alcohol niet zouden doen. Ze verliezen sneller hun zelfbeheersing. Dit leidt tot meer ongelukken, uitgaansagressie, vandalisme maar ook bijvoorbeeld tot vaker onveilig seksueel gedrag.

#### *Alcoholvergiftiging*

Jongeren drinken tijdens het uitgaan vaak veel in korte tijd. Dit kan leiden tot bewusteloosheid, coma en zelfs de dood.

### 1.3 Samenhang met andere factoren

Gezond gedrag staat niet op zichzelf. Het hebben van een fijne woonomgeving, verbinding met anderen of het wegnemen van stressfactoren kunnen van grote invloed zijn op hoe mensen gezondheid ervaren. De samenhang tussen fysiek en mentaal welbevinden, sociale en fysieke omgeving, bestaanszekerheid en zingeving komt dan ook steeds meer centraal te staan in gezondheidsbevordering en gezondheidszorg. Alcoholgebruik is dus altijd het resultaat van een combinatie van persoon, de sociale omgeving, het aanbod en het overheidsbeleid.

Uit een verdiepende analyse van de GGD IJsselland is gebleken dat alcohol drinken vaak samenhangt met andere leefstijl- en gezondheidsfactoren. Jongeren die alcohol hebben gedronken ten opzichte van jongeren die nooit alcohol hebben gedronken:

- roken vaker;
- gebruiken vaker wiet;
- zijn seksueel actiever;
- hebben vaker een risico op problematisch sociaal media gebruik;
- ervaren vaker een minder goede gezondheid;
- voelen zich minder vaak gelukkig;
- hebben vaker een risico op psychosociale problemen;
- hebben vaker stress.

## 1.4 Conclusie

Een gezonde leefstijl is van belang. Het versterkt het immuunsysteem en vergroot de kwaliteit van leven. Een gezonde leefstijl is afhankelijk van veel verschillende factoren. Alcoholgebruik is een van deze factoren. Wil je een gezonde leefstijl bevorderen dan is een brede aanpak over domeinen heen van belang. In dit preventie- en handavingsplan ligt de focus op alcoholpreventie bij jongeren en jongvolwassenen tot 24 jaar. In onder andere het sportakkoord en Samen voor Ryan kijken we ook naar andere factoren gekeken zoals overgewicht, mentale gezondheid en fysieke leefomgeving. Ook in het lokale gezondheidsbeleid wat momenteel wordt voorbereid kijken we naar meerder leefstijl- en gezondheidsfactoren.

## HOOFDSTUK 2 SCHETS GEMEENTE STEENWIJKERLAND

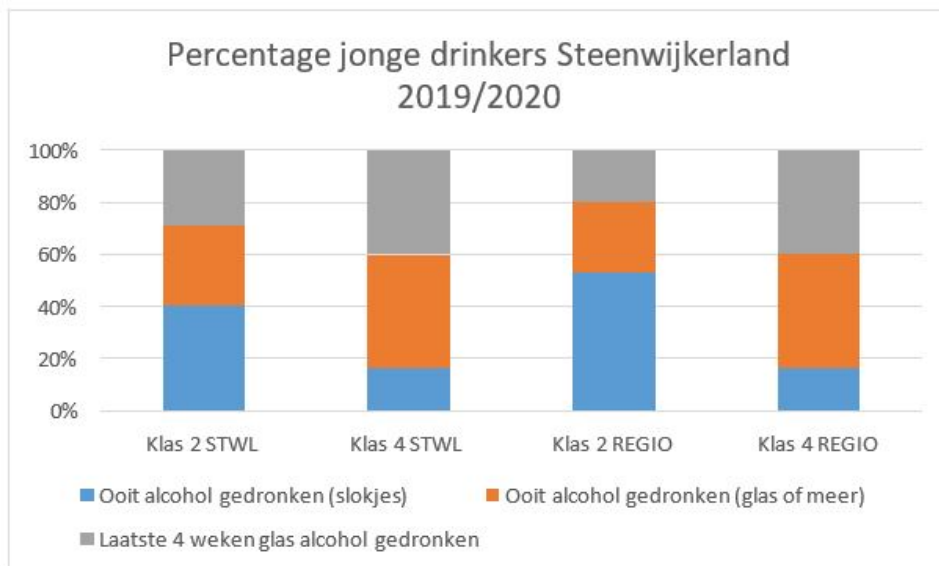
### 2.1 Inleiding

Om inzicht te krijgen in de gezondheid van jongeren voert de GGD IJsselland een keer in de vier jaar in samenwerking met onder andere het RIVM en CBS de gezondheidsmonitor jeugd uit. De gezondheidsmonitor 2019/2020 geeft inzicht in de gezondheid, welzijn en leefstijl van jongeren in de regio. Voor de gemeente Steenwijkerland hebben 211 jongeren in klas 2 en 4 van het voortgezet onderwijs op school een vragenlijst ingevuld. De cijfers uit de gezondheidsmonitor 2019/2020 worden vergeleken met de cijfers uit 2015/2016. Voor de gemeente Steenwijkerland hebben in dat jaar 412 jongeren uit klas 2 en 297 jongeren uit klas 4 de vragenlijst ingevuld (totaal 709 jongeren). Omdat de onderzoeksmethodiek en de doelgroep van eerdere jongerenmonitoren afwijkend is, is het helaas niet mogelijk om een meerjarige trend weer te geven.

Zien drinken doet drinken. Daarom geven we in dit hoofdstuk ook inzicht in het drankgebruik van volwassenen en ouderen in de gemeente Steenwijkerland. De GGD IJsselland heeft tussen september en december 2020 een vragenlijst afgenomen in de regio IJsselland bij volwassenen (18 tot 65 jaar) en ouderen (65 jaar en ouder). Vanuit de gemeente Steenwijkerland hebben 1.743 inwoners (762 volwassenen en 981 ouderen) de vragenlijst ingevuld. Ook kijken we naar de tolerantie van ouders wat betreft alcoholgebruik van hun kinderen.

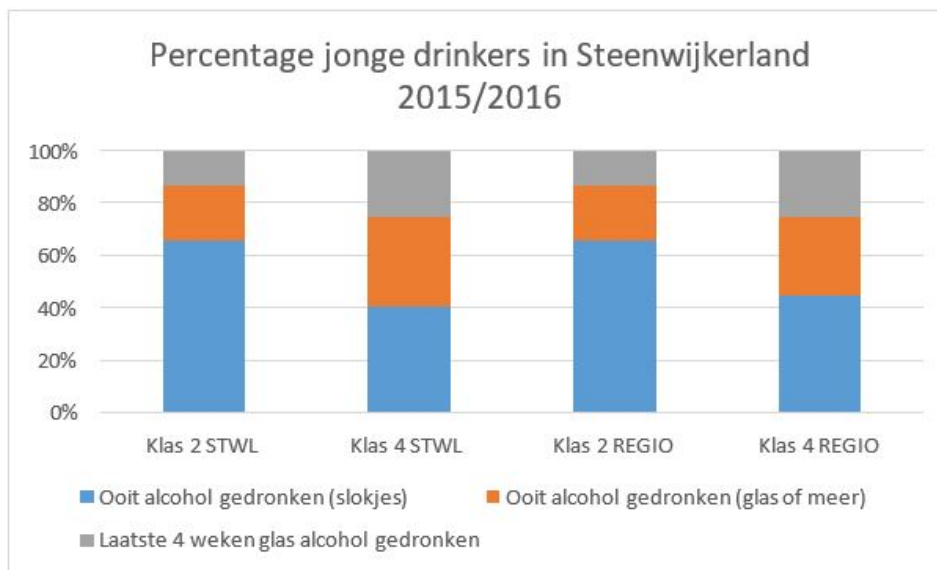
### 2.2 Percentage jonge drinkers in Steenwijkerland

Bij de gezondheidsmonitor meet de GGD het percentage drinkers in groep 2 (ongeveer 13/14 jaar) en groep 4 (ongeveer 15/16 jaar). Hierbij wordt gekeken of jongeren ooit alcohol hebben gedronken. Er wordt onderscheid gemaakt naar slokjes alcohol drinken of een glas of meer drinken. Daarnaast wordt ook gekeken naar recent gebruik, dat wil zeggen de laatste 4 weken. In onderstaande tabel zijn de cijfers van Steenwijkerland en regio IJsselland weergegeven voor klas 2 en klas 4.



De leeftijd waarop jongeren alcohol mogen kopen of in hun bezit mogen hebben is wettelijk vastgesteld op 18 jaar. Toch blijkt uit bovenstaande grafiek dat veel jongeren al ruim voor hun 18e jaar alcohol drinken. Daarnaast blijkt uit de tabel dat er een groot verschil is tussen het alcoholgebruik in de 2e klas en de 4e klas. Veel jongeren beginnen dus waarschijnlijk met alcoholgebruik in de leeftijd van 14 en 15 jaar. Uit de cijfers blijkt ook dat meer jongeren uit Steenwijkerland ooit een glas of meerdere glazen

alcohol hebben gedronken dan leeftijdsgenoten in de regio. In zowel klas 2 als klas 4 is het percentage in Steenwijkerland 8% hoger dan in de regio IJsselland.



Ook in 2016/2017 dronken meer jongeren uit Steenwijkerland ooit een glas of meerdere glazen alcohol dan hun leeftijdsgenoten uit de regio. In klas 2 was dit verschil 2% (16% in Steenwijkerland vs. 14% in de regio) en in klas 4 was dit verschil 13% (60% in Steenwijkerland vs. 47% in de regio). Als we de cijfers van 2019/2020 met de cijfers van 2015/2016 zien we dat het percentage jongeren (zowel klas 2 als klas 4) dat ooit alcohol heeft gedronken (slokjes) is afgenomen.

### 2.3 Percentage 'Binge'-drinkers in Steenwijkerland

Het gaat er niet alleen om of jongeren drinken maar ook om de hoeveelheid die zij drinken. Om hier inzicht in te krijgen heeft de GGD gekeken naar het 'binge-drinken'. Binge-drinken is het drinken van 5 of meer drankjes bij één gelegenheid. Ook heeft de GGD het percentage jongeren dat aangeschoten of dronken is geweest de afgelopen 4 weken in kaart gebracht.

| 2019/2020                                       | Steenwijkerland |     | Steenwijkerland  | Regio IJsselland |
|---|-----------------|-----|------------------|------------------|
| Klas  | 2               | 4   | Klas 2 en klas 4 | Klas 2 en 4      |
| Laatste 4 weken alcohol gedronken               | 19%             | 50% | 35%              | 28%              |
| Binge-drinken de laatste 4 weken                | 9%              | 35% | 23%              | 20%              |
| Ooit dronken of aangeschoten geweest            | 11%             | 38% | 26%              | 22%              |
| Laatste 4 weken dronken of aangeschoten geweest | 4%              | 16% | 10%              | 12%              |

Uit bovenstaande tabel blijkt er een groot verschil is tussen het alcoholgebruik in de 2e klas en de 4e klas. Met name het percentage jongeren dat de laatste vier weken alcohol heeft gedronken verschilt tussen klas 2 (19%) en klas 4 (50%), namelijk 31%. Jongeren beginnen dus niet alleen met het alcoholgebruik tussen de 2e en 4e klas, maar ook het gebruik van grote hoeveelheden neemt op deze leeftijd enorm toe. Als jongeren drinken doen zij dit ook gelijk in grotere hoeveelheden.

Daarnaast blijkt uit de tabel dat meer jongeren uit Steenwijkerland (35%) de laatste 4 weken alcohol hebben gedronken dan jongeren uit de regio (28%). Het percentage binge-drinkers in Steenwijkerland is hoger dan in de regio en ook meer jongeren uit Steenwijkerland zijn ooit dronken of aangeschoten geweest dan leeftijdsgenoten uit de regio. In vergelijking met Nederland zijn jongeren in de regio IJsselland minder vaak ooit aangeschoten of dronken geweest.

| 2015/2016 | Steenwijkerland | Steenwijkerland | Regio IJsselland |
|-----------|-----------------|-----------------|------------------|
|-----------|-----------------|-----------------|------------------|

| Klas  | 2   | 4   | Klas 2 en klas4 | Klas 2 en 4 |
|---|-----|-----|-----------------|-------------|
| Laatste 4 weken alcohol gedronken               | 65% | 82% | 77%             | 77%         |
| Binge-drinken de laatste 4 weken                | 30% | 61% | 52%             | 45%         |
| Ooit dronken of aangeschoten geweest            | 28% | 63% | 53%             | 51%         |
| Laatste 4 weken dronken of aangeschoten geweest | 11% | 33% | 27%             | 29%         |

Ook uit de cijfers van 2015/2016 blijkt dat er een groot verschil is tussen het alcoholgebruik in de 2e klas en de 4e klas. Net als uit de cijfers van 2019/2020 blijkt uit bovenstaande tabel dat jongeren uit Steenwijkerland meer alcohol drinken dan hun leeftijdgenoten uit de regio.

## 2.4 Drankgebruik bij volwassenen en ouderen in Steenwijkerland

De gezondheidsmonitor volwassenen en ouderen geeft inzicht in de gezondheid, welzijn en leefstijl van volwassenen en ouderen in de regio. In deze monitor kijkt de GGD onder andere naar het alcoholgebruik in de afgelopen 12 maanden. Daarnaast wordt het percentage zware drinkers en overmatige drinkers in kaart gebracht. Zware drinkers zijn volwassenen of ouderen die minstens een keer per week 6 glazen (mannen) of 4 glazen (vrouwen) of meer per dag drinken. Voor mannen is de richtlijn voor een overmatige drinker meer dan 14 glazen per week en voor vrouwen is de richtlijn meer dan 7 glazen per week.



Uit bovenstaande grafiek blijkt dat het alcoholgebruik in de afgelopen 12 maanden bij volwassenen en ouderen in Steenwijkerland iets is afgenomen ten opzichte van 2017 (4%). De percentages zware drinkers en overmatige drinkers in 2020 zijn vergelijkbaar met de percentages uit 2017.

## 2.5 Oudertolerantie

Drinken en bezit van alcohol in de privésfeer onder de 18 jaar is niet strafbaar. 'Toezicht en handhaving' in de thuissituatie is daarmee een taak van ouders/opvoeders. De opvoedstijl van ouders/verzorgers is van invloed op het middelen gebruik van jongeren. Het is daarom belangrijk dat zij zich bewust zijn van de schadelijke effecten van alcohol en dat ouders/verzorgers weten dat zij wel degelijk invloed hebben op hun kinderen als het gaat om alcoholconsumptie. Maar niet alle ouders/verzorgers weten hoe zij dit het beste kunnen aanpakken. Veel ouders/verzorgers denken bijvoorbeeld dat zij hun kind het beste kunnen leren om verantwoord om te gaan met drank, door dit onder toezicht toe te staan. Uit onderzoek is echter gebleken dat dit een misvatting is. Voor alcohol geldt dat je dit het beste kunt verbieden. Jongeren houden zich hier dan niet altijd aan maar zij drinken wel significant minder dan jongeren die dit wel mogen. Op het moment dat jongeren eenmaal toch drinken, dan kunnen ouders/verzorgers het beste afspraken maken en open communiceren over het gebruik van alcohol en de effecten van alcohol. Hierdoor leren jongeren zelf een mening vormen en zijn zij op de hoogte van de risico's van drankgebruik.

De mening van ouders/verzorgers over het drinken van hun kinderen wordt ook meegenomen in de monitor van de GGD. In onderstaande tabel is weergegeven hoe ouders in Steenwijkerland er over denken (volgens hun kinderen) en hoe dat in de regio IJsselland is.

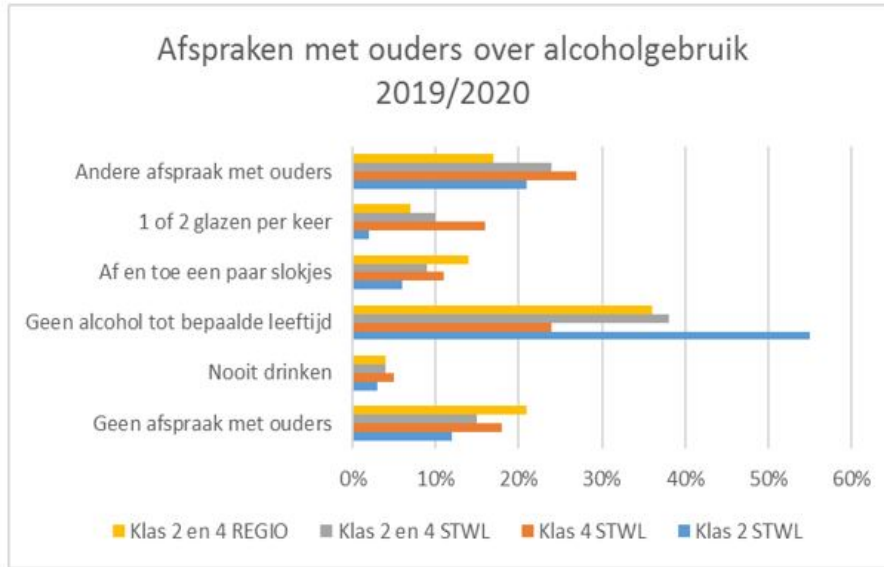
| 2019/2020                          | Steenwijkerland |     | Steenwijkerland | Regio IJsselland |
|------------------------------------|-----------------|-----|-----------------|------------------|
| Klas                               | 2               | 4   | klas 2 en 4     | klas 2 en 4      |
| Ouders vinden het goed             | 15%             | 37% | 27%             | 19%              |
| Ouders zeggen er niets van         | 6%              | 5%  | 6%              | 8%               |
| Afraden/ zou minder moeten drinken | 24%             | 29% | 27%             | 33%              |
| Verbieden                          | 27%             | 16% | 21%             | 23%              |
| Weten het niet                     | 27%             | 12% | 19%             | 16%              |

Uit bovenstaande tabel blijkt dat meer ouders in Steenwijkerland (27%) het goed vinden als hun kinderen alcohol drinken dan ouders in de regio (19%). De tolerantie van ouders neemt sterk toe naarmate het kind ouder wordt (verschil klas 2 en 4). Meer ouders in de regio (33%) raden alcohol af of zeggen tegen hun kinderen dat zij minder moeten drinken in vergelijking met ouders in Steenwijkerland (27%).

| 2015/2016                          | Steenwijkerland |     | Steenwijkerland | Regio IJsselland |
|------------------------------------|-----------------|-----|-----------------|------------------|
| Klas                               | 2               | 4   | klas 2 en 4     | klas 2 en 4      |
| Ouders vinden het goed             | 25%             | 34% | 31%             | 34%              |
| Ouders zeggen er niets van         | 7%              | 8%  | 8%              | 9%               |
| Afraden/ zou minder moeten drinken | 13%             | 16% | 15%             | 23%              |
| Verbieden                          | 1%              | 1%  | 1%              | 3%               |
| Weten het niet                     | 14%             | 9%  | 11%             | 11%              |

Als we de cijfers van 2015/2016 en 2019/2020 met elkaar vergelijken dan zien we dat het percentage ouders dat het goed vindt dat hun kind drinkt in klas 2 naar beneden is gegaan (25% vs. 15%). Het percentage ouders dat het goed vindt dat hun kind drinkt in klas 4 is gestegen (34% vs. 37%). Het percentage ouders dat alcoholgebruik afraadt of vindt dat hun kind/kinderen minder zou/zouden moeten drinken is toegenomen voor zowel klas 2 (13% vs. 24%) als klas 4 (16% vs. 29%). Ook het percentage ouders dat alcohol verbiedt is in zowel klas 2 (1% vs. 27%) als klas 4 (1% vs. 16%) toegenomen.

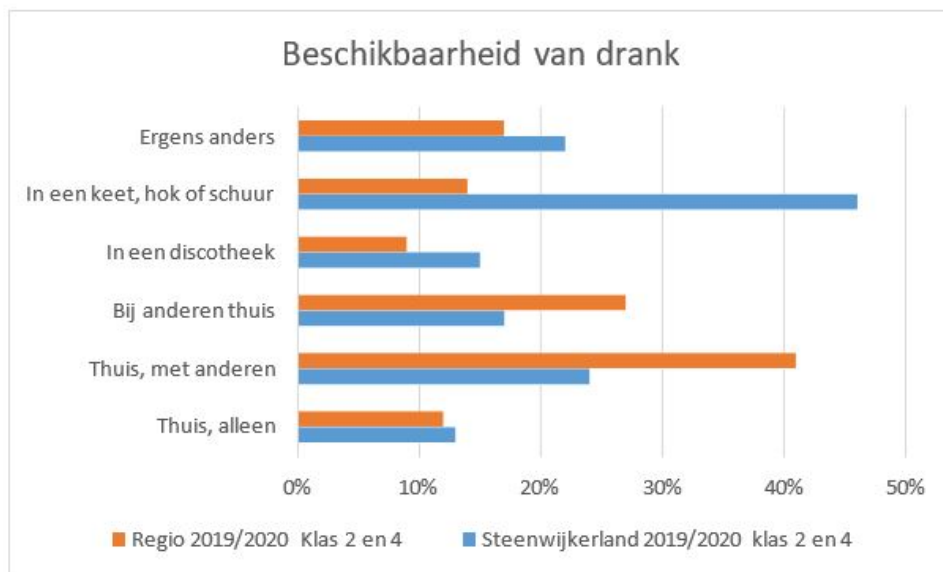
In de gezondheidsmonitor jeugd heeft de GGD ook aan jongeren gevraagd of zij afspraken hebben gemaakt met hun ouders over alcoholgebruik. In de grafiek hieronder zijn de cijfers voor Steenwijkerland en de regio weergegeven.



Uit de grafiek blijkt dat veel jongeren (38%) in Steenwijkerland afspraken hebben met ouders om geen alcohol te drinken tot een bepaalde leeftijd. Dit percentage is 2% hoger dan in de regio. In de regio zijn meer jongeren (21%) die geen afspraken hebben met ouders dan in Steenwijkerland (15%). De vraag aan jongeren of zij ook afspraken hebben gemaakt met hun ouders over alcoholgebruik is niet opgenomen in de monitor van 2015/2016. Het is daarom niet mogelijk om percentages te vergelijken.

## 2.6 Beschikbaarheid van drank

In de gezondheidsmonitor jeugd heeft de GGD ook onderzocht waar jongeren alcohol drinken. Bij het invullen van deze vraag konden jongeren meerdere antwoorden kiezen.



Uit bovenstaande grafiek blijkt dat jongeren uit Steenwijkerland vaker alcohol drinken in een discotheek en in een keet, hok of schuur dan leeftijdsgenoten in de regio. Ook blijkt dat meer jongeren in de regio thuis met anderen alcohol drinken of bij anderen thuis alcohol drinken dan jongeren in Steenwijkerland. De vraag waar jongeren alcohol drinken is niet opgenomen in de monitor van 2015/2016. Het is daarom niet mogelijk om percentages te vergelijken.

## 2.7 Conclusie

Uit dit hoofdstuk is gebleken dat jongeren in Steenwijkerland al ruim voor hun 18e levensjaar alcohol drinken. Daarnaast is er een groot verschil tussen alcoholgebruik in klas 2 en klas 4. Veel jongeren beginnen dus waarschijnlijk met alcoholgebruik in de leeftijd van 14 en 15 jaar. Alcoholgebruik op jonge

leeftijd brengt verschillende risico's met zich mee. Bijvoorbeeld verstoring in de hersenontwikkeling, minder goede prestaties, risicovol gedrag en alcoholvergiftiging.

Jongeren drinken niet alleen op jonge leeftijd, als zij drinken doen zij dit ook gelijk in grotere hoeveelheden. Het percentage binge-drinkers in Steenwijkerland is hoger dan in de regio en ook meer jongeren uit Steenwijkerland zijn ooit dronken of aangeschoten geweest dan leeftijdsgenoten uit de regio. Opvallend is dat meer ouders in Steenwijkerland het goed vinden als hun kinderen alcohol drinken dan ouders in de regio. De tolerantie van ouders neemt sterk toe naarmate het kind ouder wordt (verschil klas 2 en 4). Ook blijkt dat meer ouders in de regio alcohol afraden of tegen hun kinderen zeggen dat zij minder moeten drinken dan ouders in Steenwijkerland.

## HOOFDSTUK 3: DOELSTELLINGEN GEMEENTE STEENWIJKERLAND

### 3.1 Inleiding

Een gezonde leefstijl is afhankelijk van veel verschillende factoren. Om alcoholgebruik onder jongeren succesvol aan te pakken, is een integrale aanpak nodig. Het meest succesvol zijn strategieën die vooral de omgeving van de drinker beïnvloeden. Bij jonge drinkers zijn dit met name vrienden of leeftijdsgenoten, de ouders, school en alcoholverstrekkers.

### 3.2 Doelstellingen

Om de omgeving van jongeren te beïnvloeden willen we ons op de volgende doelen richten de komende jaren:

- Bewustwording van de gevolgen van alcoholgebruik bij jongeren en hun ouders/verzorgers;
- Afname van tolerantie bij ouders rondom alcoholgebruik bij kinderen onder de 18 jaar;
- Afname van alcoholgebruik bij kinderen onder de 18 jaar;
- Afname (openbaar)dronkenschap (met name tijdens uitgangsavonden in het publieke domein).

Daarnaast richten we ons als gemeente in het gezondheidsbeleid op gezondheid in de fysieke en sociale leefomgeving, gezondheidsachterstanden verkleinen, druk op het dagelijks leven bij jeugd en jongvolwassenen en vitaal ouder worden. Ook in het sportakkoord is aandacht voor diverse leefstijlen en gezondheidsfactoren zoals bewegen, verantwoord alcohol schenken, rookvrije terreinen en gezondere sportaccommodaties. Tevens werken we met verschillende partners samen aan gezondheid. Bijvoorbeeld met de GGD IJsselland. De elf gemeenten in de regio en de GGD hebben gezamenlijk een agenda publieke gezondheid opgesteld. De gezamenlijke doelen en inspanningen zijn verdeeld in vijf programmalijnen, namelijk versterken publieke gezondheid, jeugd & kansrijke start, psychische gezondheid, gezonde leefomgeving en gezond ouder worden. Tot slot hebben we ook nog een aantal samenwerkingsverbanden waarin het thema algemene gezondheid is verweven zoals Samen voor Ryan en Kansrijke Start.

### 3.3. Samenwerking

Om de doelstellingen (paragraaf 2) te behalen werken we als gemeente samen met verschillende partijen. Bijvoorbeeld het onderwijs, sociaal werk, sportverenigingen, POH-ers jeugd, GGD IJsselland, Tactus, Halt en politie. In het volgende hoofdstuk worden de activiteiten die we (in samenwerking met deze partijen) uitvoeren toegelicht.

### 3.4. Monitoring

De GGD IJsselland speelt een belangrijke rol in het monitoren van deze doelstellingen. Zij voert een keer in de vier jaar in samenwerking met onder andere het RIVM en CBS de gezondheidsmonitor jeugd uit. De gezondheidsmonitor jeugd geeft inzicht in de gezondheid, welzijn en leefstijl van jongeren in de regio en geeft inzicht in de doelstellingen die zijn beschreven in de tweede paragraaf. De GGD vergelijkt de resultaten van de gezondheidsmonitor met resultaten uit eerdere onderzoeken die zij heeft gedaan en gebruikt deze uitkomsten om in gesprek te gaan met gemeenten, organisaties en (zorg) professionals. Samen met de GGD denken we na op welke manier(en) we de uitkomsten van de gezondheidsmonitor kunnen gebruiken in beleidsvoering en beleidsontwikkeling.

## HOOFDSTUK 4 ACTIVITEITEN

### 4.1. Inleiding

We hebben als gemeente verschillende doelstellingen opgesteld om alcoholgebruik onder jongeren te verminderen. In dit hoofdstuk zijn concrete acties beschreven die de gemeente in samenwerking met verschillende partijen uitvoert om de doelstellingen uit hoofdstuk drie te behalen. Deze acties zijn in lijn met eerdere activiteiten en richten zich op zowel jongeren als hun ouders/verzorgers.



#### **4.2 Schoolonderzoek GGD IJsselland**

De GGD IJsselland voert jaarlijks een schoolonderzoek uit in de klassen 2 en 4 op het voortgezet onderwijs. Voor scholen levert dit een 'schoolprofiel' op waarin de algehele gezondheidssituatie van de jongeren op die school wordt weergegeven. Scholen bespreken het schoolprofiel met de GGD. Afhankelijk van het schoolprofiel kan een school gericht aan een of meerdere thema's werken. Het schoolonderzoek wordt ook gebruikt voor signalering. Alle jongeren uit klas 2 en 4 vullen een vragenlijst in. Wanneer een vragenlijst 'zorgen' oproept wordt een jongere uitgenodigd voor een gesprek met de jeugdverpleegkundige of met Tactus verslavingszorg.

#### **4.3. Het platform collectieve preventie Steenwijkerland**

Het platform collectieve preventie is een samenwerkingsverband van de jeugdgezondheidszorg (GGD) sociaal werk, de gemeente, alle schoolbesturen en kinderopvang houders in de gemeente Steenwijkerland. De GGD is voorzitter van het platform. Jaarlijks stelt het platform op basis van signalen, de uitkomsten van het schoolonderzoek van de GGD en de gezondheidsmonitor jeugd vast welk(e) thema(s) binnen de gemeente Steenwijkerland een collectieve aanpak vragen. Het platform ontwikkelt hiervoor een integraal plan van aanpak en ziet toe op de uitvoering hiervan.

#### **4.4 Subsidie Fit op School**

Besturen van basisscholen, voortgezet onderwijs en houders van kindercentra met een vestiging in de gemeente Steenwijkerland kunnen de subsidie Fit op School aanvragen. Met behulp van deze subsidie kunnen besturen preventieactiviteiten of licht pedagogische ondersteuning inkopen. Bijvoorbeeld activiteiten die een gezonde leefstijl stimuleren maar ook informatieavonden voor leerlingen en ouders over de risico's van roken en alcohol of het inzetten van extra gymlessen. Besturen kijken samen met de GGD IJsselland wat de behoefte is en welke mogelijkheden er zijn. Uit eerdere aanvragen is gebleken dat genotsmiddelen een thema is dat leeft op het voortgezet onderwijs.

#### **4.5 Subsidie Gezond in Steenwijkerland**

Met deze subsidieregeling kunnen organisaties en instellingen subsidie aanvragen voor projecten die een bijdrage leveren aan het verminderen van gezondheidsachterstanden in onze gemeente. De activiteiten moeten gericht zijn op jongeren, volwassenen en/of ouderen waarvan aannemelijk is dat zij een grotere kans hebben op gezondheidsachterstand op latere leeftijd. De activiteiten gericht op jeugd hebben als accent de thema's gezondheid en/of sport & bewegen.

#### **4.6 Tactus verslavingszorg**

Tactus is een instelling voor verslavingszorg in het oosten van Nederland. Behalve behandeling, begeleiding en verzorging van verslaafde inwoners biedt Tactus ook preventieve activiteiten. Als gemeente hebben we een subsidierelatie met Tactus verslavingszorg. Jaarlijks wordt een werkplan opgesteld. Tactus stelt lesmaterialen beschikbaar, verzorgt trainingen en verleent haar medewerking bij ouderavonden op scholen. Tactus geeft onder andere voorlichting op verschillende scholen over de effecten en risico's van roken en alcohol en geeft gericht voorlichtingen over thema's die op dat moment spelen. Ook kunnen jongeren van 14 tot en met 24 jaar bij Tactus terecht voor Moti-4 gesprekken. Deze gesprekken zijn bedoeld voor jongeren die in de problemen dreigen te raken door middelengebruik, gokken of gamen.

#### **4.7 Stichting HALT (Het Alternatief)**

Stichting HALT helpt gemeenten om jeugdcriminaliteit te voorkomen en overlast terug te dringen. Denk bijvoorbeeld aan jongeren die grensoverschrijdend gedrag in de klas, op school of op straat vertonen. Als gemeente hebben we een subsidierelatie met Stichting HALT. Jaarlijks wordt een werkplan opgesteld. In de gemeente Steenwijkerland geeft HALT verschillende voorlichtingen op scholen rondom onder andere weerbaarheid in de breedste zin van het woord. Halt geeft bijvoorbeeld voorlichting over het thema groepsdruk.

#### **4.8 Samen voor Ryan**

In het akkoord 'Samen voor Ryan' hebben onderwijs- en zorgpartners in Steenwijkerland de handen ineen geslagen. Samen willen deze partijen ervoor zorgen dat meer kinderen in Steenwijkerland met meer vaardigheden van school komen, zodat zij als volwassenen beter in staat zijn om zo zelfstandig mogelijk hun leven te leiden en deel te nemen aan de samenleving. Een van de projecten van Samen voor Ryan is het project levensvaardigheden. In dit project staan zes thema's centraal: 1) wie ben ik, 2) gezond denken en gezond zijn, 3) hoe zorg ik voor mijzelf, 4) hoe ga ik om met anderen, 5) eerlijk tegenover mijzelf en anderen en tot slot jezelf blijven ontwikkelen. Jongeren op het voortgezet onderwijs krijgen lessen levensvaardigheden waarin deze thema's aan bod komen.

#### **4.9 Het Sociaal werk**

Het sociaal werk is er voor alle inwoners van Steenwijkerland en versterkt onder andere de veerkracht, zelfbeschikking en sociale inclusie. Elk jaar maakt het sociaal werk een plan waarin zij de vertaling van haar opdracht maakt in concrete doelen, resultaten en activiteiten. Samen met de gemeente brengt het sociaal werk hierin focus aan. Een van de focuspunten op dit moment is gezond en veilig opgroeien (Samen voor Ryan). Daarnaast heeft het sociaal werk medewerkers met het aandachtsgebied jongeren. Zij gaan op hanggroepen af, zijn aanwezig op straat en kunnen zo problemen (zoals alcoholgebruik) signaleren en hierover ook in gesprek gaan met jongeren en hun ouders/verzorgers.

#### **4.10 Consulenten gemeentelijke Toegang**

Jongeren drinken soms grotere hoeveelheden tegelijk. In sommige gevallen kan dit leiden tot bewusteloosheid of coma. Wanneer dit het geval is doet Veilig Thuis een melding bij de consulenten van de gemeentelijke Toegang. Ook via de politie krijgen consulenten zorgmeldingen wanneer jongeren dronken worden aangetroffen en er zorgen zijn. De consulenten van de gemeentelijke Toegang kunnen een belangrijke rol spelen in het bespreekbaar maken van het gebruik van alcohol. Zij spreken jongeren en vaak ook hun ouders en kunnen een belangrijke bijdrage leveren aan de doelstellingen uit het vorige hoofdstuk.

#### **4.11 Ouders/verzorgers**

Ouders kunnen door onder andere het stellen van grenzen en het maken van afspraken over het alcoholgebruik, het alcoholgebruik van jongeren verminderen. Daarom is het belangrijk om ouders voorlichting te geven en hen te voorzien van opvoedtips. Via ouderavonden op scholen (al dan niet gekoppeld aan preventielessen in de klas) proberen wij via de GGD of Tactus ouders te informeren. Ook theatervoorstellingen over omgaan met pubers kunnen hieraan bijdragen.

#### **4.12 NIX 18 campagne**

De NIX18 campagne is een initiatief van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport in samenwerking met verschillende partners. Deze landelijke campagne wil versterken dat niet drinken en roken tot je 18e levensjaar normaal is. NIX18 is gericht op het bereiken van de omgeving van jongeren en in tweede instantie ook de jongeren zelf. Als gemeente maken we gebruik van de toolkit. We vinden het belangrijk om bij landelijke campagnes aan te sluiten omdat deze herkenbaar zijn voor onze inwoners. In de periodes van de landelijke campagne plaatsen we lokaal bijvoorbeeld berichten met opvoedtips op onze sociale media en advertenties in de lokale media.

### **HANDHAVINGSDEEL**

## **HOOFDSTUK 5 HANDHAVING**

### **5.1 Doelstelling handhaving**

Toezicht en handhaving zijn een integraal onderdeel van de aanpak om het schadelijk alcoholgebruik onder jongeren terug te dringen en alcohol gerelateerde verstoringen van de openbare orde tegen te gaan. Een betere naleving van de wet- en regelgeving kan op meerdere manieren worden bereikt dan enkel via toezicht en handhaving. De gemeente Steenwijkerland streeft ernaar om alcohol gerelateerde problemen met preventieve maatregelen zoals die in het onderdeel preventie staan terug te dringen.

Concreet wordt beoogd dat de regels van de Alcoholwet worden nageleefd. In het bijzonder is aandacht voor het verantwoord vertrekken en gebruiken van alcohol aan/door jongeren en jongvolwassenen. Hiermee wordt aangesloten op het preventie deel van dit plan. Naast het gezondheidsperspectief er is ook een openbare orde perspectief. Alcoholgebruik kan namelijk ook gevolgen hebben voor het woon- en leefklimaat. Daarom is het van belang dat de regels van de Alcoholwet worden nageleefd.

De Alcoholwet heette tot 1 juli 2021 de Drank- en Horecawet. De nieuwe naam geeft beter aan dat het in deze wet draait om het risicovolle product alcohol. Bovendien zien de regels niet alleen toe op alcoholverkoop in de horeca, maar ook op de verstrekking in bijvoorbeeld supermarkten, slijterijen, wijnwinkels en sportkantines.

De burgemeester is in de basis verantwoordelijk voor het toezicht en voor de handhaving van de Aw. Hiertoe zijn toezichthouders aangewezen. Uitvoering van deze taken gebeurt in zijn algemeenheid en op basis van een risicoanalyse. De horecaondernemer, paracommerciële rechtspersoon of winkelier die de regels goed naleeft, wordt minder vaak gecontroleerd. Dit in tegenstelling tot notoire overtreders die dan mogelijk een zwaardere sanctie opgelegd krijgen.

## 5.2 Handhavingsactiviteiten

De gemeente is sinds 2013 belast met toezicht en handhaving op de Aw. Vóór 2013 was dit een taak van de Nederlandse Voedsel en Waren Autoriteit (NVWA). Op basis van ervaringen en inzichten is gekozen voor een programmatische aanpak. Daarbij worden de volgende stappen worden onderscheiden:

1. Hotspots inventariseren
2. Interventiestrategie bepalen
3. Uitvoeren van interventiestrategie
4. Evaluatie

Hieronder worden de stappen kort toegelicht.

### 1. Hotspots inventariseren

Er is aandacht voor locaties en evenementen die veel door jongeren worden bezocht, op basis van signalen en eigen ervaringen.

### 2. Interventiestrategie

Interventiestrategie maakt een deel uit van het handhavingsdeel van dit plan. In het kader van het toezicht en handhaving van de Alcoholwet worden de volgende acties ondernomen:

- Controle op de juistheid van vergunningen en aanwezigheid van gekwalificeerde leidinggevende(n) door bezoek aan vergunningplichtige inrichtingen.
- Controle op schenkgedrag aan jeugdigen (met nadruk op horecagebieden, cafés, en sportverenigingen).
- Bezoek van slijterijen en supermarkten.
- Controle op de aanwezigheid van alcohol bij jongeren onder de 18 jaar op het voor het publiek toegankelijke plaatsen. Dit in afstemming en overleg met de politie.

Daarbij wordt een afweging gemaakt tussen de aandacht voor de leeftijdsgrens voor alcoholverkoop van 18 jaar en de bepalingen rondom dronkenschap - zoals het niet toelaten van dronken personen in een horecagelegenheid en het niet schenken aan klanten in kennelijke staat van dronkenschap.

### 3. Uitvoering interventiestrategie

#### *Handhavingsprotocol gemeente Steenwijkerland*

Handhaving van overtredingen van de Alcoholwet vindt plaats op grond van het handhavingsprotocol gemeente Steenwijkerland. Het handhavingsprotocol is bij dit Preventie- en Handhavingsplan Alcoholwet gevoegd.

In het handhavingsprotocol wordt beschreven wanneer welke handhavingsinstrumenten uit de Alcoholwet worden ingezet ter handhaving van overtredingen en welk stappenplan daarbij gevolgd wordt.

#### *Communicatie*

Communicatie kan het effect van de handhaving versterken. Het kan bijdragen aan een verhoogde subjectieve pakkans en aan meer draagvlak voor de maatregelen. Het is van belang de communicatie naar de diverse doelgroepen in goed overleg met andere afdelingen vorm te geven. Daarnaast is er veel landelijke publiciteit via campagnes. We mogen ervan uitgaan dat er geen jongeren meer zijn die geen wetenschap hebben van de "18 jaar maatregel".

Bovendien wordt ingezet op preventieve communicatie door de gemeente en keten partners richting jongeren m.b.t. alcohol.

### 4. Evaluatie

Het preventie- en handhavingsplan worden geëvalueerd. Bevindingen worden gebruikt voor aanpassingen van het beleid. Daarbij zijn twee uitgangspunten, namelijk: een juiste verstrekking van alcohol (dus niet aan minderjarigen) en het voorkomen van dronkenschap/doorschenken. Deze doelstelling sluit aan bij de volgende wettelijke bepalingen:

#### *Leeftijdsgrens 18 jaar*

- Artikel 20 lid 1 van de Alcoholwet. Het verstrekken van alcoholhoudende drank aan een persoon van wie niet is vastgesteld dat deze de leeftijd van 18 jaar heeft bereikt is verboden. Hieronder wordt ook begrepen het verstrekken van alcoholhoudende drank aan een persoon van wie is vastgesteld dat deze de leeftijd van 18 jaar heeft bereikt, welke drank echter kennelijk bestemd is voor een persoon van wie niet is vastgesteld dat deze de leeftijd van 18 jaar heeft bereikt.

#### *Dronkenschap/doorschenken*

- Artikel 20, lid 4 van de Alcoholwet. Het is verboden in een slijtlokaliteit of horecalokaliteit of op een terras de aanwezigheid toe te laten van een persoon die in kennelijke staat van dronkenschap of kennelijk onder invloed van andere psychotrope stoffen verkeert.
- Artikel 252 Wetboek van Strafrecht. Verbod om dronken personen te schenken.

## Bijlage - Handhavingsprotocol gemeente Steenwijkerland

### 1. Inleiding

De Alcoholwet biedt een aantal sanctiemogelijkheden als een overtreding wordt geconstateerd. Het is niet zo dat meteen een sanctie wordt gegeven. Uitgangspunt is dat eerst een waarschuwing wordt gegeven. Dit houdt in dat de toezichthouders met overleg en overreding aangegeven wat de overtreding is en waarom een herhaling moet worden voorkomen. Bij herhaling volgt dan wel een sanctie. De burgemeester kan bijvoorbeeld de vergunning schorsen of zelfs intrekken. Ook kan hij een bestuurlijke boete opleggen. (Het bedrag van de boete is wettelijk bepaald).

### Doel handhavingsprotocol

Het handhavingsprotocol heeft tot doel:

- kenbaar te maken aan de overtreder welke maatregel hij van de overheid kan verwachten na een overtreding, waardoor er mogelijk een preventieve werking van uit gaat;
- het nalevingsgedrag te bevorderen en te stimuleren. Daarom wordt gewerkt met waarschuwing daar waar mogelijk, zonder dat direct bestuurlijke boete wordt opgelegd.
- te realiseren dat geconstateerde overtredingen gevolgd worden door een maatregel die qua intensiteit zo goed mogelijk aansluit bij de ernst van de overtreding en het daardoor ontstane gevaar voor de openbare orde of veiligheid en gezondheid;
- de activiteiten van gemeente, politie en justitie op elkaar af te stemmen en waar mogelijk complementair te laten zijn;
- door onderliggend beleid de motivering van de maatregel in een gerechtelijke procedure te versterken.

| Feit  | Toezichthouder/Politie/Boa                       | Burgemeester  |
|---|--|---|
| artikel 3, lid 1 Alcoholwet: Uitoefenen horeca- of slijtersbedrijf zonder (geldige) vergunning, terwijl niet voldaan kan worden aan de eisen van de Alcoholwet (dus niet te legaliseren) of terwijl vergunning is geweigerd, geschorst, ingetrokken of aanvraag buiten behandeling is gesteld.            | Boeterapport en/of rapportage opmaken            | Voornemen kenbaar maken van een last onder dwangsom of bestuursdwang o.v.v. zienswijzentermijn. Na afloop zienswijzentermijn besluit tot last onder dwangsom of bestuursdwang, gericht op beëindiging alcoholverstrekking of exploitatie. Naast deze maatregel wordt bestuurlijke boete toegepast.  |
| artikel 3 Alcoholwet: Uitoefenen horeca- of slijtersbedrijf zonder (geldige) vergunning   | Boeterapport of bestuurlijke rapportage opmaken. | Voornemen kenbaar maken van een last onder dwangsom of bestuursdwang o.v.v. zienswijzentermijn. Na afloop zienswijzentermijn besluit tot last onder dwangsom of bestuursdwang, gericht op beëindiging alcoholverstrekking of exploitatie, tenzij inmiddels zicht bestaat op legalisatie. Indien een last onder dwangsom of bestuursdwang niet mogelijk is, bestuurlijke boete toepassen.                |
| artikel 3 Alcoholwet: Uitoefenen horeca- of slijtersbedrijf zonder (geldige) vergunning, terwijl ondernemer in het verleden heeft beschikt over geldige vergunning voor de inrichting, maar door wijziging van onderneming of andere redenen de vergunning niet meer in overeenstemming is met de feiten. | Boeterapport of bestuurlijke rapportage opmaken. | Formele waarschuwing met termijn voor legaliseren situatie. Na ongebruikt verstrijken termijn het voornemen kenbaar maken tot toepassing van een last onder dwangsom of bestuursdwang o.v.v. zienswijzetermijn. Na afloop zienswijzetermijn besluit tot last onder dwangsom of bestuursdwang, gericht op beëindiging alcoholverstrekking of exploitatie, tenzij inmiddels zicht bestaat op legalisatie. |
| Overtreding van artikel 24, lid 1, lid 2 of lid 3 Alcoholwet (o.a. niet aanwezig zijn van de leidinggevende in de (lokaliteiten van de) inrichting)   | Boeterapport of bestuurlijke rapportage opmaken  | 1e constatering: schriftelijke waarschuwing;  |
|   |  | 2e, 3e en 4e constatering: Bestuurlijke boete opleggen  |

|   |   |  |
|---|---|--|
|   |   | 5e constatering: intrekking Alcoholwetvergunning ex art. 31 Alcoholwet   |
| Overtreding van een bij of krachtens de artikelen 4, 9 lid 3 en 12 tot en met 17 Alcoholwet gesteld verboden.   | Boeterapport of bestuurlijke rapportage opmaken | 1e constatering: schriftelijke waarschuwing;   |
|   |   | 2,3e en 4e constatering: bestuurlijke boete  |
|   |   | 5e constatering: intrekking Alcoholwetvergunning ex art 31 lid 2 Alcoholwet  |
| Overtreding van een bij of krachtens de artikelen 18, 19, 22, 25, 29 lid 3, artikel 35, 2e en 4e lid Alcoholwet gestelde verboden.  | Boeterapport of bestuurlijke rapportage opmaken | 1e constatering: schriftelijke waarschuwing;<br>Verdere constateringen: bestuurlijke boete   |
| Handelen in strijd met de vergunningvoorschriften (uitgezonderd de voorschriften en beperkingen die op grond van artikel 2.34b lid 3 Apv krachtens artikel 25a tweede lid Alcoholwet specifiek met het oog op de handhaving van de leeftijds- of alcoholmatigingsbepalingen zijn opgenomen) | Boeterapport of bestuurlijke rapportage opmaken | 1e constatering: schriftelijke waarschuwing;   |
|   |   | 2e constatering: schorsing van de vergunning voor de duur van één week ex art. 32 Alcoholwet   |
|   |   | 3e constatering: schorsing van de vergunning voor de duur van 2 weken ex art. 32 Alcoholwet  |
|   |   | 4e constatering: Schorsing voor de duur van 4 weken ex art. 32 Alcoholwet  |
|   |   | 5e constatering: intrekking Alcoholwetvergunning ex art 31, lid 2 Alcoholwetvergunning   |
| Overtreding van het verbod van artikel 20, 1e en 2e lid Alcoholwet (leeftijdsbepaling) door ondernemers als bedoeld in artikel 18, 2e lid of artikel 19, 2e lid sub a (supermarkten e.d.) Alcoholwet  | Boeterapport of bestuurlijke rapportage opmaken | 1e constatering: Bestuurlijke boete  |
|   |   | 2e constatering: Bestuurlijke boete  |
|   |   | 3e constatering (binnen periode van 12 maanden na 1e constatering: intrekking Alcoholwetvergunning ex art 31, lid 2 Alcoholwetvergunning |
| Overtreding van het verbod van artikel 20, 1e lid Alcoholwet (leeftijdsbepaling) door andere ondernemers dan de bedoelde in artikel 18, 2e lid of artikel 19, 2e lid sub a (horeca-inrichtingen) Alcoholwet   | Boeterapport of bestuurlijke rapportage opmaken | 1e constatering: Bestuurlijke boete  |
|   |   | 2e constatering: schorsing van de vergunning voor de duur van 2 weken  |
|   |   | 3e constatering: schorsing van de vergunning voor de duur van 6 weken  |
|   |   | 4e constatering: Schorsing voor de duur van 12 weken   |
|   |   | 5e constatering: intrekking Alcoholwetvergunning ex art 31, lid 2 Alcoholwet   |

|   |   |   |
|---|---|---|
| Overtreding van het verbod van artikel 20, 2e lid Alcoholwet (leeftijdsbepaling) door slijterijen   | Boeterapport of bestuurlijke rapportage opmaken                           | 1e constatering: Bestuurlijke boete   |
|   |   | 2e constatering: schorsing van de vergunning voor de duur van 2 weken         |
|   |   | 3e constatering: schorsing van de vergunning voor de duur van 6 weken         |
|   |   | 4e constatering: Schorsing voor de duur van 12 weken                          |
|   |   | 5e constatering: intrekking Alcoholwetvergunning ex art 31, lid 2 Alcoholwet  |
| Overtreding van het verbod van artikel 20, 3e lid Alcoholwet (geen aanduiding leeftijdsgrenzen)   | Boeterapport of bestuurlijke rapportage opmaken                           | 1e constatering: Waarschuwing   |
|   |   | Verdere constatering: bestuurlijke boete opleggen                             |
| Overtreding van het verbod van artikel 20, 4e lid Alcoholwet (toelaten personen in kennelijke staat van dronkenschap of onder invloed van andere psychotrope stoffen)   | 1e constatering: Proces verbaal opmaken art.1 sub 4 WED                   | 1e constatering: Waarschuwing   |
|   | 2e constatering e.v.: bestuurlijke rapportage opmaken                     | 2e constatering: schorsing van de vergunning voor de duur van 2 weken         |
|   |   | 3e constatering: schorsing van de vergunning voor de duur van 6 weken         |
|   |   | 4e constatering: Schorsing voor de duur van 12 weken                          |
|   |   | 5e constatering: intrekking Alcoholwetvergunning ex art 31, lid 2 Alcoholwet  |
| Overtreding van het verbod van artikel 20, 5e lid Alcoholwet (verbod dienst te doen onder invloed)  | 1e constatering: Pv opmaken art. 1 sub 4 WED                              | 1e constatering: Waarschuwing   |
|   | 2e constatering e.v.: bestuurlijke rapportage opmaken                     | 2e constatering: schorsing van de vergunning voor de duur van 6 weken         |
|   |   | 3e constatering: schorsing van de vergunning voor de duur van 12 weken        |
|   |   | 4e constatering: intrekking Alcoholwetvergunning ex art 31, lid 2 Alcoholwet  |
| Overtreding van het verbod van artikel 21 (alcoholverstrekking met risico op ordeverstoring etc.)   | Bestuurlijke rapportage opmaken en Procesverbaal opmaken art. 1 sub 4 WED | (Preventieve) last onder dwangsom, evt. toepassing spoedeisende bestuursdwang |
| Overtreding van de verordenende bepalingen krachtens artikel 25a tot en met 25d Alcoholwet, te weten artikel 2.34b Apv en de op grond daarvan specifiek met het oog op de handhaving van leeftijds- of alcoholmatigings-bepalingen opgelegde vergunningsvoorschriften en artikel 2.34d Apv (happy hour) | Boeterapport of bestuurlijke rapportage opmaken                           | 1e constatering: Bestuurlijke boete   |
|   |   | 2e constatering: schorsing van de vergunning voor de duur van 2 weken         |
|   |   | 3e constatering: schorsing van de vergunning voor de duur van 6 weken         |

|  |  |  |
|--|--|--|
|  |  | 4e constatering: Schorsing voor de duur van 12 weken                         |
|  |  | 5e constatering: intrekking Alcoholwetvergunning ex art 31, lid 2 Alcoholwet |
| Overtreding van de verordenende bepalingen krachtens artikel 4 Alcoholwet, te weten artikel 2.34b lid 1 Apv en de overtreding van artikel 4 lid 5 Alcoholwet | Boeterapport of bestuurlijke rapportage opmaken    | 1e constatering: Waarschuwing  |
|  |  | 2e constatering: bestuurlijke boete  |
|  |  | 3e constatering: Schorsing vergunning voor de duur van 2 weken               |
|  |  | 4e constatering: schorsing van de vergunning voor de duur van 4 weken        |
|  |  | 5e constatering: intrekken Alcoholwetvergunning ex art 31, lid 2 Alcoholwet  |
| Overtreding verbod art. 45 Alcoholwet (verbod alcohol meevoeren door jeugdige)   | Proces verbaal opmaken artikel 45 lid 3 Alcoholwet |  |

*Artikel 5 Uitgangspunten voor optreden conform dit protocol*

- Als na de 1e constatering een waarschuwing is gegeven, moet de 2e constatering in alle gevallen binnen een periode van 2 jaar gedaan te worden, om een maatregel op te kunnen leggen. Als na de waarschuwing een periode van meer dan 2 jaar is verstreken, wordt er bij een volgende constatering opnieuw een waarschuwing gegeven en wordt gehandeld alsof het de eerste overtreding betreft.
- Een gegeven waarschuwing geldt niet alleen voor het geconstateerde feit, maar geldt als een algemene waarschuwing. Dit betekent dat als er binnen 2 jaar na de waarschuwing een andere overtreding geconstateerd wordt dan degene die de aanleiding vormde voor de waarschuwing, dan wordt de waarschuwingsstap overgeslagen als een waarschuwing vereist is volgens het overzicht.
- Als een bestuurlijke maatregel is opgelegd en vervolgens wordt er gedurende 5 jaar geen overtreding geconstateerd, dan wordt bij de eerstvolgende constatering weer eerst gewaarschuwd, indien een waarschuwing vereist is volgens het overzicht.
- Bij constatering van overtreding van verschillende bepalingen (cumulatie) tijdens één controle moment wordt voor elke overtreding afzonderlijk een sanctie opgelegd.
- Voor zover de sanctie een bestuurlijke boete betreft, zijn de bepalingen van het Alcoholbesluit leidend.
- Overtredingen van de Alcoholwet die een imperatieve intrekkingsgrond vormen, zijn niet opgenomen in dit handhavingsprotocol. De wet biedt dan immers geen afwegingsmoment. Dit handhavingsprotocol geeft uitgangspunten voor sanctionerend optreden. In voorkomende gevallen kan de burgemeester gemotiveerd afwijken van het protocol en de daarin genoemde (zwaarte van de) maatregel.